

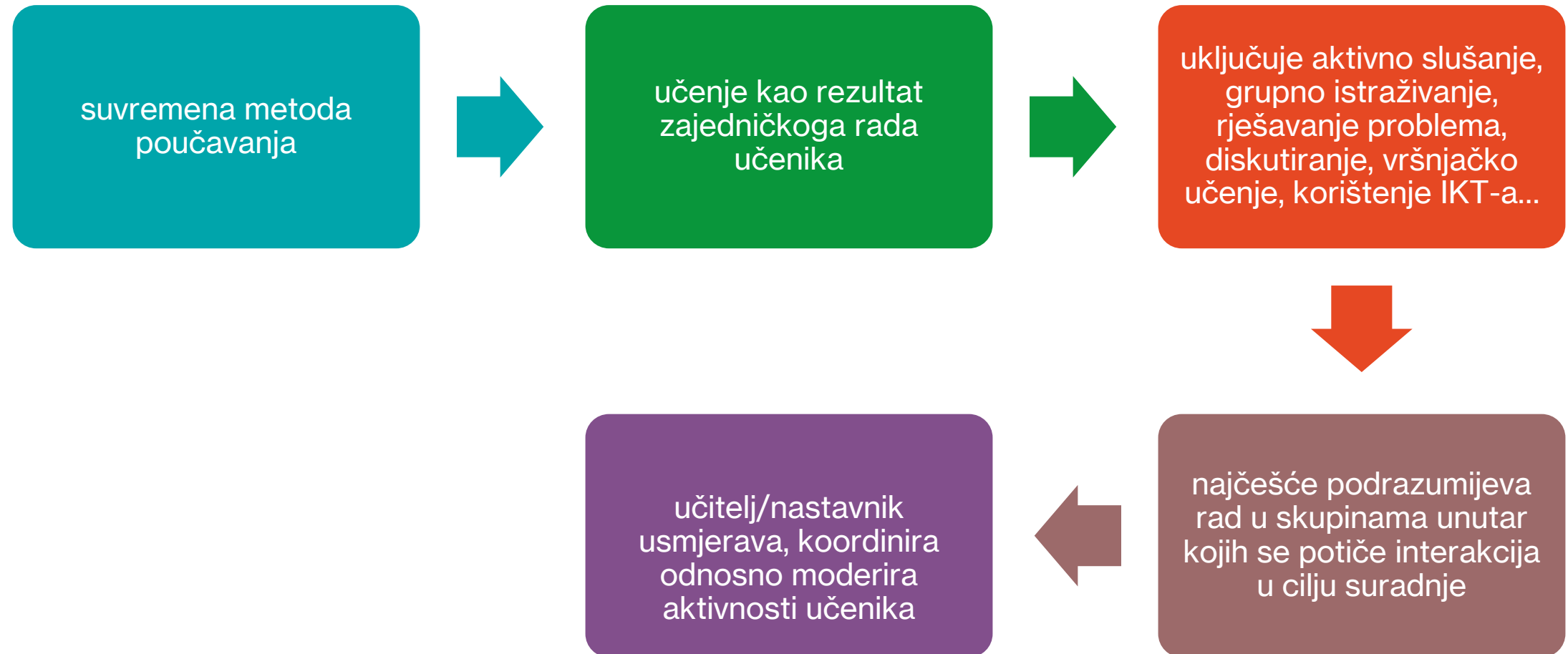
Suradničko učenje

(primjer iz prakse)

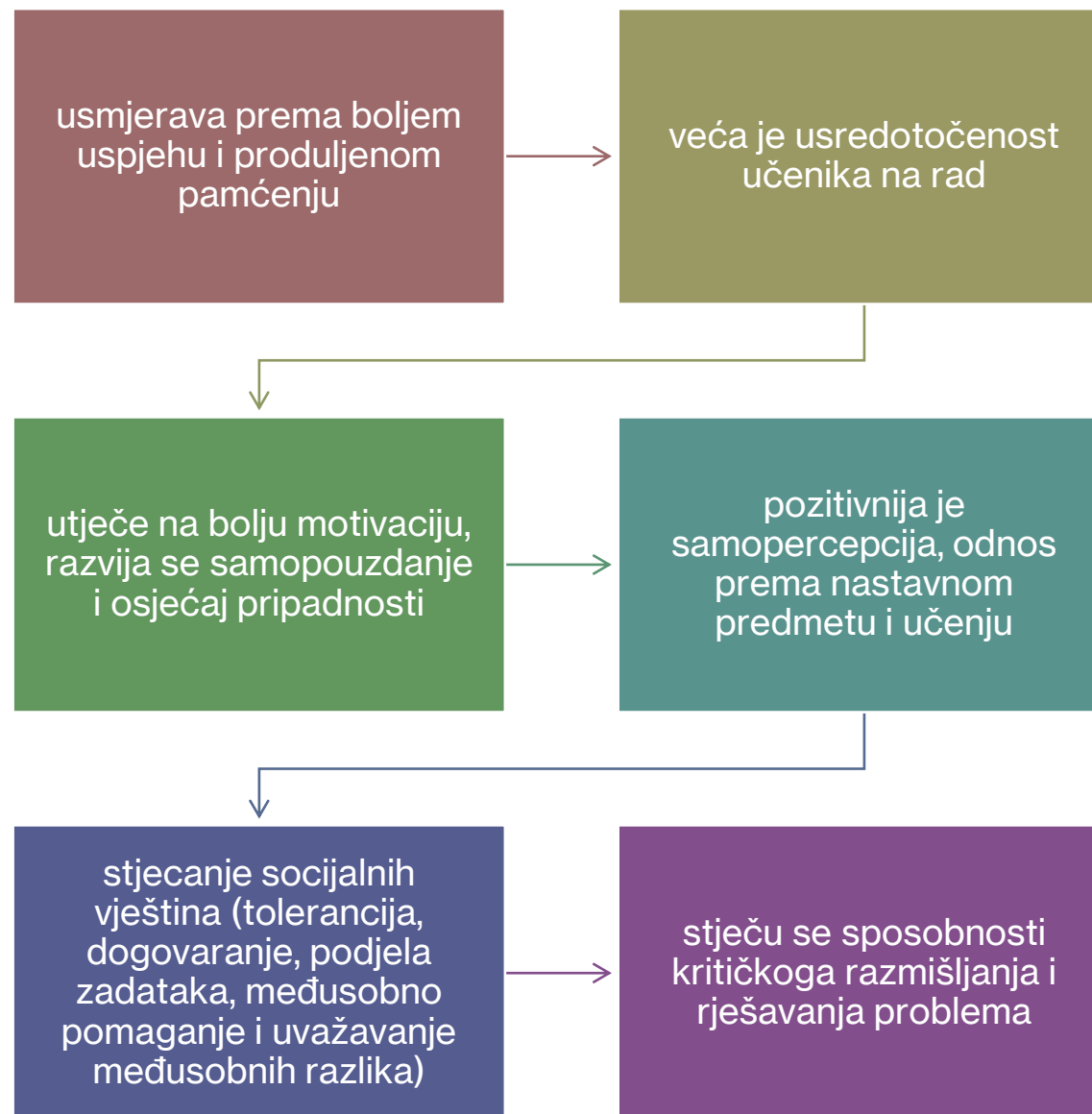

Martina Krajnović, prof. savjetnik
III. gimnazija Zagreb

Suradničko učenje

Neke od prednosti suradničkoga učenja

Neki od nedostataka suradničkoga učenja

složen proces
planiranja i
opsežna
priprema
učitelja

neujednačen
interes i
motivacija
članova
skupine

međusobna
raspodjela
rada nerijetko
ne funkcioniра

pojedini
učenici mogu
bojkotirati
grupni rad

Erasmus Recentering Learning – mobilnost u Trećoj

- III. gimnazija Zagreb je od 6. do 10. veljače 2023. g. bila domaćin mobilnosti u sklopu Erasmus projekta *Recentering Learning*
- tijekom Erasmus tjedna našim su se učenicima u školi (i izvan nje) u raznim aktivnostima pridružili učenici i nastavnici iz partnerskih škola iz Finske, Nizozemske, Irske, Portugala i Slovačke

Sat Glazbene umjetnosti s učenicima 4. b razreda i dijelom sudionika u Erasmus projektu (učenici i nastavnici iz partnerskih škola)

Anonimno 20 dana

Na satu glazbene umjetnosti kod prof. Krajnović 🎵

Petra Pavliček, 4.b

♡ 7

Neobarok – kantata; Carl Orff: *Carmina burana*

Odgojno-obrazovni ishodi i očekivanja međupredmetnih tema

- SŠ GU A.1-4.2. Temeljem slušanja upoznaje ulomke iz najmanje jedne scenske kantate u 20. stoljeću SŠ GU A.1-4.2. Slušno prepoznaje i analizira glazbeno izražajne sastavnice i oblikovne strukture u kantati SŠ GU A.1-4.3. Slušno prepoznaje i analizira obilježja glazbeno-stilskih razdoblja te glazbenih pravaca i žanrova SŠ GU C.1-4.1. Upoznaje skladbe u autentičnom, prilagođenom i virtualnom okruženju SŠ GU C.1-4.2. Opisuje osobni doživljaj odslušanih skladbi SŠ GU C.1-4.3. Opisuje, uspoređuje obilježja glazbeno-stilskih razdoblja te glazbenih stilova i žanrova u ulomcima SŠ GU C.1-4.3. Istražuje i informira se o poznatim skladateljima scenskih kantata SŠ GU C.1-4.5. Uviđa korelaciju muzikoloških sadržaja sa sličnim sadržajima iz povijesti, književnosti i likovne umjetnosti
- UKU A.4/5.1. Samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema; A.4/5.4. Samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje; A.4/5.3. Kreativno djeluje u različitim područjima učenja; C.4/5.3. Iskazuje interes za različita područja, preuzima odgovornost za svoje učenje i ustraje u učenju; D.4/5.2. Ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć; OISR A.5.3. Razvija svoje potencijale; B.5.2. Suradnički uči i radi u timu; B.5.3. Preuzima odgovornost za svoje postupke; IKT D.5.1. Svrshodno primjenjuje vrlo različite metode za razvoj kreativnosti kombinirajući stvarno i virtualno okruženje; POD B.5.2. Planira i upravlja aktivnostima; ODR C.5.2. Predlaže načine unapređenja osobne i opće dobrobiti; SŠ LU B.4.2. Raspravlja o različitim odnosima između umjetnosti i moći te umjetnosti kao stvaralačkom procesu i argumentira vlastiti stav. SŠ LU B.4.4. Analizira i kritički prosuđuje umjetničko djelo na temelju neposrednoga kontakta. POV SŠ E.4.1. Prosuđuje ljudsko stvaralaštvo u 20. i 21. stoljeću. SŠ HJ C.4.2. Prosuđuje povezanost vlastitoga i hrvatskoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom na temelju različitih tekstova.

KANTATA

- razvila se u baroku (1600. – 1750.), obično za manji broj solista, zbor, orgulje i manji orkestar
- nije namijenjena scenskom izvođenju, izvodi se koncertno (izvođači su svečano odjeveni)
- može biti **crkvena** (prevladava u Njemačkoj) i **svjetovna** (prevladava u Italiji i Francuskoj)
- ima iste cjeline (brojeve) kao i opera: recitative, arije, duete, zborove, orkestralne ulomke
- lirskoga je karaktera (nema dramsku radnju) i kraćeg trajanja
- najznačajniji skladatelj baroknih kantata bio je **Johann Sebastian Bach**

Carl Orff: *Carmina burana* (1937.), [scenska kantata](#)

Scenska kantata je glazbeno-scensko djelo koje objedinjuje u jednakoj mjeri glazbu, tekst i ples. Budući da nema dramsku radnju, u smislu strukture, bliska je lirskoj kantati.

Carl Orff (1895. – 1982.), njemački skladatelj i glazbeni pedagog

- najčešće skladao scenske kantate i opere
- poznat po svojoj glazbenoj pedagogiji pod nazivom **Schulwerk**
- pedagoško djelovanje u plesnoj školi za ritmiku, glazbu i ples **Günther Schule** u Münchenu, koju je utemeljio sa svojom suprugom **Dorotheom Günther**
- u njegovu glazbenom izrazu temeljni pokretač je ritam, odnosno pokret

- posebnu je pozornost posvećivao udaraljka, napose onima iz drugih kultura (Azija, Afrika), a neke je i sam kreirao po uzoru na azijska i afrička tradicijska glazbala
- **Orffov instrumentarij** → razvoj dječje kreativnosti i improvizacije upotrebom niza udaraljki

Carl Orff: *CARMINA BURANA* (podnaslov: „Svjetovni napjevi za soliste i zbor uz pratnju glazbala i slika“)

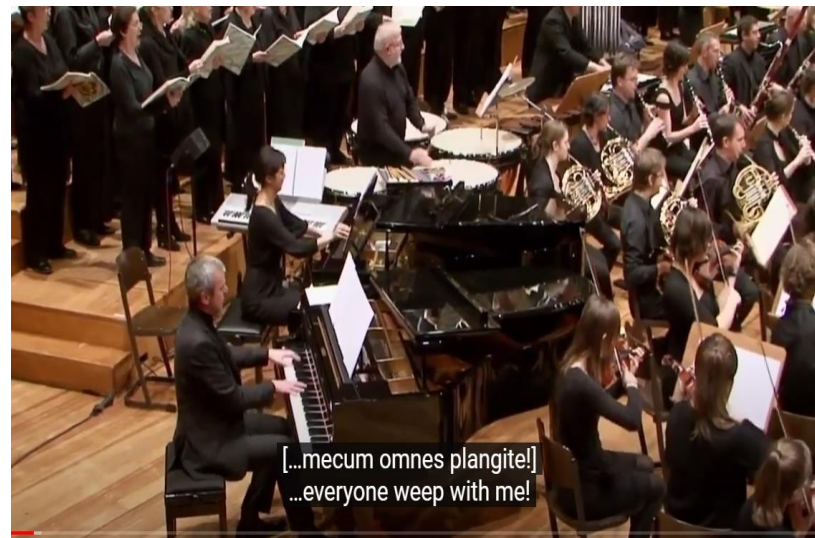
- Orff je uglazbio pjesme srednjovjekovne zbirke *Carmina Burana*, 20 latinskih i 4 staronjemačke pjesme
- tako je nastala kantata koja je podijeljena na tri dijela prema tematici pjesama i sadrži 25 brojeva
- skladana je za veliki broj izvođača: sopran, bariton, kontratenor, veliki mješoviti zbor, dječji zbor i orkestar u kojemu dominiraju udaraljke
- kantata je dio trilogije TRIONFI: *Carmina burana* (Pjesme iz Beuerna)
Catulli carmina (Katulove pjesme)
Trionfo di Afrodite (Afroditin trijumf)
- ***Carmina burana*** - srednjovjekovna rukopisna zbirka pjesama pronađena u benediktinskom samostanu u Bavarskoj 1804. g. (iz koje je Orff odabrao i uglazbio 20 latinskih i 4 staronjemačke pjesme)
- zbirka je nastala u 12. i 13. st., a pjesme su pisane na srednjovjekovnom latinskom, staronjemačkom i starofrancuskom jeziku
- autori pjesama vjerojatno su većinom nepoznati: putujući studenti, glazbenici i svećenici srednjovjekovne Njemačke, ali i [vaganti](#) i [golijardi](#)
- pjesme ismijavaju i kritiziraju feudalne i crkvene vlasti, društveni sustav te protestiraju protiv opadanja morala i moći novca
- sadržaji su politički, religiozni, moralni, erotski, vinski, ironični, satirički
- pjesme slave ljubav, život, tjelesnu ljepotu, prirodu...
- sačuvane su i neke melodije originalnih srednjovjekovnih pjesama koje se i danas izvode
- 24 izabrane pjesme Orff je podijelio na 3 velike cjeline prema tematici: 1. *Proljeće* 2. *U krčmi* 3. *Ljubav*
- **zbor *O, Fortuna* pojavljuje se na početku i na kraju skladbe**

Središnji dio

Carl Orff: [CARMINA BURANA](#)

- *O, Fortuna*, br. 1 i br. 25

Učenici višekratno gledaju videozapis, unutar skupine se dogovaraju, raspoređuju i rješavaju problemske zadatke.

Uz dodatne materijale mogu koristiti IKT (mobitel) te potražiti nove nepoznate pojmove.

Nakon dogovorenoga vremena svaka skupina izlaže i argumentira pojedinu tvrdnju.

Provodi se uzajamno vršnjačko vrednovanje, skupine diskutiraju, polemiziraju i procjenjuju ispravnost svake tvrdnje.

1. TOČNO	2. PONEKAD TOČNO	3. NETOČNO
		

1. <u>Tempo se ne mijenja</u>	6. <u>Melodija je jednostavna, uglavnom postupnoga kretanja</u>	11. <u>Ritam je čvrst i sugestivan</u>	16. <u>Glazbeni slog je monofon i homofon</u>
2. <u>Mjera je mješovita</u>	7. <u>Glazbeni oblik je strofni</u>	12. <u>Tonska građa je dur</u>	17. <u>U orkestru su i dva klavira</u>
3. <u>Dinamika je plošna</u>	8. <u>U pjevačkim dionicama Orff koristi deklamaciju da bi izrazio/istaknuo tekst</u>	13. <u>Orkestar je simfonijski</u>	18. <u>Meloritamske cjeline se često ponavljaju</u>
4. <u>Orff često koristi ostinato i bordun</u>	9. <u>Raspon melodije je veoma širok</u>	14. <u>Ritam je čvrsto povezan s riječima i ovisan o tekstu</u>	19. <u>Pojavljuju se <i>crescendo</i> i <i>decrescendo</i></u>
5. <u>Skladba se (na snimku) izvodi scenski (s baletom)</u>	10. <u>Gusti polifoni slog i melodija su veoma istaknuti</u>	15. <u>Skladbu pjeva veliki mješoviti zbor</u>	20. <u>Orkestar podsjeća na barokni orkestar</u>

1. CORRECT 	2. SOMETIMES CORRECT 	3. INCORRECT
---	---	---

1. Tempo is always the same	6. Melody is simple, melodic motion <u>is</u> mostly stepwise	11. Rhythm is strong and suggestive	16. A music texture is monophonic and homophonic
2. Meter is quintuple	7. Form of music is strophic	12. Composer used a major scale in this composition	17. There are two pianos in the orchestra
3. There are no gradual changes in dynamics (<u>terraced dynamics</u>)	8. Composer used a declamation to express the text	13. Composition is performed by a symphony orchestra	18. Melo-rhythmics structures are <u>often repeated</u>
4. We hear ostinato and bordun	9. The range of melody is very wide	14. Rhythm depends on words and text	19. We hear <i>crescendo</i> and <i>decrescendo</i>
5. We see a scenic performance of <u>Carmina burana</u>	10. Polyphonic texture and melody are <u>very</u> important in this composition	15. Mixed choir performs <u>this</u> composition	20. This orchestra looks like a Baroque orchestra

Dodatni materijali:

a) prva stranica partiture (klavirski izvadak)

O Fortuna

aus / from / de: Carmina Burana

Arranged by
Hans-Günter Heumann

Carl Orff
(1895-1982)

Pesante ♩ = 60

fff

poco stringendo

5 ♩ = 152

pp

9

13

17

Dodatni materijali: b) tekst s prijevodom

Carl Orff: *Carmina burana, Cantiones profanae cantoribus et choris cantandae comitantibus instrumentis* (Svjetovne pjesme za soliste i zbor uz pratnju orkestra) (1936.)

- *O, fortuna* (Oh, srećo), br. 1 i br. 25

*O Fortuna, velut luna statu variabilis,
Semper crescis aut decrescis;
Vita detestabilis nunc obdurat
Et tunc curat ludo mentis aciem.
Egestatem, potestatem dissolvit ut glaciem.*

*Sors immanis et inanis,
Rota tu volubilis
Status malus vana salus
Semper dissolubilis
Obumbrata et velata, michi quoque niteris;
Nunc per ludum dorsum nudum fero tui sceleris.*

*Sors salutis et virtutis michi nunc contraria,
Est affectus et defectus semper in angaria.
Hac in hora sine mora corde pulsum tangite;
Quod per sortem sternit fortem
Mecum omnes plangite!*

Srećo, kao Mjesec položajem nepostojana
u uvijek se povećavaš ili se umanjuješ;
kao što život proklet sada istraje
i tada liječi igrom srca bitku.
Siromaštvo, moć otapa kao led.

Sudbo grozna i jedna,
kotaču ti nestalni,
polažaju nesretni, jalovi spasu
u uvijek samotni,
zatamnjena i skrivena uz mene također se pripijaš;
sada u igri nosim goli hrbat tvog zločina.

Sudba spasa i vrline sada je protiv mene
oslabljen i izgubljen sam u tjeskobi.
U ovom času bez oklijevanja udrite bilo u srcu;
što se kroz sudbu hrabru prostire,
sa mnom svi naričite.

Završni dio

Usustavljanje zaključaka: učenici po skupinama provjeravaju odgovore, uočavaju koje su tvrdnje pogrešno svrstali

Vrednovanje za učenje, izlazna kartica 3-2-1: a) tri pojma koja sam u potpunosti shvatio/la
b) dva pojma koja sam naučio/la
c) jedan pojam o kojem želim doznati više

Zadatci za samostalan rad:

- a) zaključke s današnjega sata upisati u mentalnu mapu (središnji pojam je **Neoklasicizam / neobarok - kantata**)
  - b) istražiti i prema glazbenim preferencijama izabrati dva primjera obrade zbora *O, Fortuna* (crossover, fuzija) i obrazložiti vlastiti odabir
-